

**Pr. conf. dr. Cristian Gagu,
Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie,
Universitatea „Dunărea de Jos“ din Galați**

**SFINȚI PELERINI
ȘI EVENIMENTE DE SEAMĂ DESFĂȘURATE
ÎN ARHIEPISCOPIA DUNĂRII DE JOS
SUB ARHIPĂSTORIREA
ÎNALTPREASFINȚITULUI ARHIEPISCOP
DR. CASIAN CRĂCIUN**

***Abstract:** The present study is an overview of the recent history of the Diocese of Lower Danube (1990- 2015). This period, which is the pasturing of His Eminence Archbishop dr.Casian at the Lower Danube, is ennobled by spiritual and very special events: pilgrimages with the relics of saints, visits of some ecclesiastical and cultural personalities from the country and abroad, sanctification of churches , Symposiums and of national and international Theology Congresses. Among these, the events with the widest participation of Christians are pilgrimages.*

This summary brings in front of the reader's eyes these events, in a kind of "a hagiographic film of the Lower Danube" starting with 1992 – the bringing of the wood of the Holy Cross and ending in 2014 – the bringing of the relics of the Holy Martyrs Brâncoveni, by His Beatitude Daniel of Romania.

***Keywords:** holy relics, pilgrimage, historic event, holy.*

La 18 februarie 1990 era hirotonit ca arhiereu vicar al Episcopiei Dunării de Jos, în Catedrala Episcopală cu hramul „Sfântul Nicolae“ din Galați, de către vrednicii de pomenire Antim Nica, Arhiepiscopul Dunării de Jos, Lucian Tomitanul, Episcop-Vicar al Tomisului, și Gherasim Vrânceanul, Arhiereu-Vicar al Buzăului, după ce cu o zi înainte fusese chemat la slujirea arhierească, ipopsifiul arhimandrit Casian Crăciun.

Cei 25 de ani de slujire arhierescă, din care 21 ca episcop titular, ai Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop dr. Casian Crăciun în Arhiepiscopia Dunării de Jos consemnează desfășurarea unor evenimente remarcabile și vizitele unor personalități de prestigiu ale vieții bisericești, culturale și social-politice, atât din țară, cât și de dincolo de hotare, care au marcat istoria vieții bisericești a acestei eparhii.

Hirotonirea întru arhieru a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop dr. Casian Crăciun a fost ea însăși un eveniment marcant pentru viața bisericească a istoricei eparhii a Dunării de Jos, căci prin ea s-a pus început bun unei frumoase slujiri arhieresti, îndelungată și rodnică, binecuvântată cu împliniri de seamă în toate domeniile vieții bisericești, a unui ierarh tânăr, titrat la școli teologice de renume din Europa, dinamic, cu o incredibilă putere de muncă, devotat valorilor ortodoxiei și tradițiilor Bisericii neamului, dornic să slujească Biserica și să facă din Biserica un factor al stabilității și al păcii sociale, al concordiei, al binelui și al frumosului în eparhie.

Un prim eveniment cultural-misionar important pentru viața spirituală din eparhia Dunării de Jos, care avea să consemneze apoi, de-a lungul vremii, toate celelalte momente istorice petrecute aici, evenimentele de marcă desfășurate și personalitățile a căror prezență a dat strălucire evenimentelor și a crescut prestigiul eparhiei și al ierarhului ei, ostenele, strădaniile și stăruințele acestuia, care le-a făcut posibile, a fost înființarea revistei „*Călăuza ortodoxă*”.

Primul număr al acestei foi religioase, cum s-a numit la început, a apărut la doar două săptămâni de la hirotonirea și numirea Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun ca arhieru-vicar la Dunărea de Jos, la 1 martie 1990, ceea ce arată neîndoiește rolul său major în materializarea dorinței grupului de inițiativă¹, pe de o parte, și pe de alta, dorința și responsabilitatea pe care și-a asumat-o de a dinamiza misiunea Bisericii în eparhie prin promovarea, prin intermediul revistei, a

1. Pionierii acestei foi religioase au fost, alături de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, pe atunci proaspăt Arhieru-Vicar, pc. pr. Igor Jechiu, pr. Eugen Drăgoi, pr. Neculai Grosu, pr. Gheorghe Buruiană, pr. Ion Postolache, pr. Marin Stamate.

inițiativelor care vizau acest țel, după cum de altfel se și precizează pe prima pagină a celui dintâi număr, în „Către cititori”².

Un alt eveniment cu însemnătate istorică pentru Episcopia Dunării de Jos și pentru misiunea Bisericii în această eparhie, consemnat în foaia bisericească eparhială³, l-a constituit Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de a aproba, în sesiunea din 3-4 aprilie 1990, la intervenția Episcopiei Dunării de Jos, reînființarea Seminarului Teologic „Sfântul Andrei” din Galați. A vorbi despre importanța și rolul unui seminar teologic în viața unei eparhii este de prisos, având în vedere că o astfel de școală teologică pregătește viitorii misionari și slujitori ai sfințelor altare ai acelei eparhii. În toamna aceluiași an Seminarul Teologic „Sfântul Andrei” a fost redeschis efectiv, prima promoție fiind alcătuită din seminariștii fii duhovnicești ai Eparhiei Dunării de Jos care fuseseră admiși cu un an în urmă la Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” din Buzău.

Anul 1992 avea să înscrie în calendarul zilelor de sărbătoare pentru Eparhia Dunării de Jos vizita pastorală a Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist, aflat la prima sa vizită canonică ca patriarh, efectuată la invitația celor doi ierarhi ai acestei episcopii, în eparhia de pe malul stâng al Dunării, prilej cu care a poposit și în mijlocul elevilor seminariști de la proaspăt reînființatul Seminar Teologic „Sfântul Andrei”.

După redeschiderea Seminarului Teologic „Sfântul Andrei” în anul 1990, doi ani mai târziu învățământul teologic din Eparhia Dunării de Jos își făcea loc în Aula Universității.

În luna aprilie a anului 1992, discuțiile inițiate cu câteva luni în urmă de Preasfințitul Arhiepiscop-Vicar dr. Casian cu conducerea Universității Dunării de Jos în vederea deschiderii unei secții de teologie⁴, se concretizau prin înființarea Secției de Teologie Ortodoxă-Litere în cadrul Facultății de Litere, Filosofie și Teologie, care avea să devină apoi Departamentul Teologic al Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie.

2. „Călăuză ortodoxă”, foaie religioasă editată de Episcopia Dunării de Jos, anul I, nr.1, 1990, p. 1.

3. *Ibidem*, anul I, nr. 4, 1990, p. 6.

4. Știri din învățământul teologic din Eparhia Dunării de Jos, în „Călăuză ortodoxă”, anul II, nr. 38-39, octombrie 1991, p. 3.

Înființarea Secției de Teologie s-a înscris în lucrarea vizionară a Episcopului-Vicar al Dunării de Jos privind misiunea Bisericii în lucrarea cu copiii și cu tinerii în școli, la ora de religie, prin pregătirea viitorilor profesori de religie ai școlilor din cuprinsul Eparhiei Dunării de Jos, și nu numai.

Secția, și mai apoi Departamentul de Teologie, a urmărit nu doar buna pregătire a profesorilor de religie, ci și promovarea cercetării teologice, de-a lungul anilor cadrele didactice din cadrul Departamentului provocând la importante dezbateri în cadrul simpozioanelor organizate în colaborare cu Universitatea și Eparhia cadre universitare de prestigiu de la facultăți de teologie și istorie din țară și de peste hotare.

Un prim eveniment duhovnicesc important pentru Eparhia Dunării de Jos l-a reprezentat aducerea la Galați și Brăila a unei părțicele din lemnul Sfintei Cruci pe care a pățimit Mântuitorul Iisus Hristos, de la Mănăstirea Xeropotam din Sfântul Munte Athos în zilele de 8 și 9 iulie 1992. Pelerinajul cu această sfântă relicvă adusă de arhimandritul Iosif al acestei mănăstiri atonite, început în București, a continuat prin Curtea de Argeș, Râmnicu-Vâlcea, Sibiu, Alba Iulia, Cluj, Baia Mare, mănăstirile Rohia, Putna, Sucevița, Moldovița și Voroneț, Suceava, Iași, Roman, a trecut prin Galați și Brăila, spre marea bucurie duhovnicească a creștinilor din cele două mari municipii ale Dunării de Jos, și s-a încheiat în București, trecând prin Buzău,⁵.

Luna noiembrie a anului 1992 a consemnat adoptarea de către Consiliul Local Municipal Galați a unei hotărâri care avea să prilejuiască, de-a lungul anilor, evenimente cu adevărat istorice pentru viața bisericească, și nu numai, a Eparhiei Dunării de Jos – pelerinaje ale sfintelor moaște ale sfinților și vizite ale unor înalți ierarhi, manifestări liturgice și culturale. Prin *Hotărârea nr. 93* din 6 noiembrie 1992, la inițiativa și ca urmare a demersurilor arhierelui vicar al Dunării de Jos și cu binecuvântarea chiriarhului locului, Consiliul Local Municipal Galați a proclamat ca ocrotitor spiritual al municipiului Galați pe Sfântul Apostol Andrei⁶.

5. „Călăuză ortodoxă”, anul III, nr. 51-52, iulie-august 1992, p. 10-13.

6. *Ibidem*, anul III, nr. 54-55, octombrie-noiembrie 1992, p. 2.

Proclamarea Sfântului Apostol Andrei ca ocrotitor spiritual al orașului Galați a fost pregătită cu grijă de Preasfințitul dr. Casian Crăciun, Arhiepiscop-vicar atunci, care a marcat prăznuirea din anul precedent a sărbătorii Sfântului Apostol Andrei atât cu un cuvânt publicat în ziarul „Viața liberă” din Galați, prin care atrăgea atenția gălățenilor asupra acestei sărbători, cât mai ales cu manifestări culturale închinare Sfântului Apostol Andrei, fiind invitat în acest sens neuitatul pr. Constantin Galeriu⁷.

Sărbătorirea ocrotitorului spiritual al Galațiului a căpătat, în timp, un caracter mult mai extins, nu doar bisericesc, spiritual și cultural, ci și sportiv, și chiar prozaic uneori, fiind numită generic „Sărbătorile Galațiului”.

Sărbătorile Galațiului au prilejuit, de-a lungul anilor, o serie de manifestări liturgice, culturale, simpozioane, care au adunat în orașul de pe malul Dunării personalități ale vieții bisericești și culturale din țară. Astfel, în anul 1992 s-a desfășurat simpozionul „Creștinism la Dunărea de Jos și înnoire creștină” la care au participat vrednicii de pomenire Antonie Plămădeală, mitropolitul Ardealului și Nestor Vornicescu, mitropolitul Olteniei, prof. Ioan Barnea, prof. univ. dr. Anton Despinescu, Paul Păltănea⁸.

Viața bisericească la Dunărea de Jos a intrat într-un nou context de dezvoltare în vara anului 1994.

După mutarea la cele veșnice a vrednicului de pomenire Arhiepiscop Antim Nica, Preasfințitul Arhiepiscop-vicar dr. Casian Crăciun a fost ales să-i succedă în tronul episcopal al Dunării de Jos, fiind instalat la 24 iulie ca episcop titular în Catedrala din Galați, după oficierea Sfintei Liturghii, de către vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist, în prezența ierarhilor din Sfântul Sinod participanți la acest eveniment, a fericitului întru adormire Antonie, Mitropolitul Ardealului, părintele duhovnicesc al ierarhului Dunării de Jos, a numeroase autorități de stat și locale, a clerului și credincioșilor.

Din acel moment, lucrarea misionară, culturală, filantropică și administrativă la Dunărea de Jos a cunoscut o continuă creștere, într-o

7. † Arhiepiscop-vicar dr. Casian Gălățeanul, *Prăznuirea Sfântului Apostol Andrei*, 30 noiembrie, în „Călăuză ortodoxă”, anul II, nr. 40-42, 1991, p. 1-2.

8. „Călăuză ortodoxă”, anul III, nr. 56, decembrie 1992, p. 8.

dinamică insuflată de dorința noului episcop titular și de eforturile personale ale acestuia de propășire a Bisericii, a Eparhiei, și a credincioșilor pe care a fost rânduit să-i păstorească. Galațiul avea să devină unul dintre centrele eparhiale de prestigiu ale Bisericii Ortodoxe Române, iar sărbătorile Sfântului Apostol Andrei un reper aghiografic pentru creștini, după cele ale Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași și ale Sfântului Dimitrie Basarabov de la București

Sărbătorile Galațiului au fost cinstate în câteva rânduri de prezența Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, participarea sa dând o strălucire aparte evenimentului. Astfel, în anul 1995, fericitul întru adormire Patriarh Teoctist a săvârșit slujba Sfintei Liturghii de ziua prăznuirii Sfântului Apostol Andrei în Catedrala din Galați, slujind într-un ales sobor de ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române⁹.

Unul din evenimentele religioase cele mai importante și mai pline de încărcătură duhovnicească și emoțională petrecute la Galați sub păstorirea Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun îl reprezintă pelerinajul sfințelor moaște ale Sfântului Apostol Andrei¹⁰, cel dintâi ucenic chemat la apostolat de Mântuitorul Iisus Hristos, în zilele de 16-17 octombrie 1996.

Născut din stăruințele și la insistentele demersuri ale Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun al Dunării de Jos, pelerinajul a fost posibil și datorită bunăvoinței Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicodimos de Patras, conducătorul delegației grecești care a adus sfintele moaște la Iași, la hramul Sfintei Cuvioase Parascheva, și a Înaltpreasfințitului Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei, care au acceptat ca sfintele moaște să fie aduse și în orașul pus din anul 1992 sub ocrotirea Sfântului Apostol Andrei.

Pelerinajul sfințelor moaște ale Sfântului Apostol Andrei la Galați, dincolo de înaltele trăiri duhovnicești pe care le-a prilejuit tuturor celor ce le-au cinstit cu credință și evlavie, a simbolizat reântoarcerea Apostolului pe meleagurile pe care, cu două mii de ani în urmă, arunca sămânța Evangheliei în sufletele strămoșilor noștri, cei care l-au cin-

9. *Ibidem*, anul VII, nr. 87, ianuarie 1996, p. 20.

10. *Pelerinajul sfințelor moaște ale Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul spiritual al Galaților, în Eparhia Dunării de Jos, în „Călăuză ortodoxă”, anul VII, nr. 97, noiembrie 1996, p. 4-7.*

stit fiind rodul bogat al acelor semințe care au rodit înzecit, însutit și înmiit.

Pentru a marca această reîntoarcere simbolică a Apostolului pe malurile Dunării, joi, 17 octombrie, la orele prânzului, după săvârșirea Sfintei Liturghii, moaștele Sfântului Apostol au fost așezate pe un autotanc și purtate în procesiune, din fața catedralei, pe strada Domnească, prin mijlocul unei mulțimi impresionante de credincioși, dornici, dacă nu să atingă racla cu sfintele odoare, măcar să se afle în preajma ei, până la biserica Precista, lăcașul de cult aflat cel mai aproape de malul bătrânului fluviu la acea vreme.

Un an mai târziu, la propunerea Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicodimos de Patras, ziua de 17 octombrie a fost înscrisă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în calendar cu numele „Aducerea moaștelor Sfântului Apostol Andrei la Galați”¹¹. Cu acest prilej, în zilele de 16 și 17 octombrie 1997, Înaltpreasfințitul Nicodimos, succesorul Sfântului Apostol Andrei în scaunul de Patras, însoțit de Înaltpreasfințitul Alexandros de Mantinias și Kinuris și Înaltpreasfințitul Ieronim de Teba, a onorat cu vizita sa Galațiul, al cărui cetățean de onoare fusese declarat de oficialitățile locale la scurtă vreme după încheierea pelerinajului sfintelor moaște ale Sfântului Apostol Andrei, și a permanentizat prezența Apostolului la Galați printr-o cruce în care a fost așezată o părticică din sfintele moaște de la crucea martiriului său, pe care a oferit-o chiriarhului Dunării de Jos.

În ziua celei dintâi prăznuiri a acestei noi sărbători, în Catedrala Episcopală a fost sfințită o frescă ce sintetizează într-o succesiune de cadre ce curg unul din celălalt, suspendând temporalul într-un prezent continuu în care Sfântul Apostol Andrei este contemporanul nostru, misiunea acestuia în Scythia de acum două mii de ani, propovăduind Evanghelia Cuvântului, revenirea sa după două milenii pe aceste teritorii prin sfintele sale moaște,enerate în fața catedralei de mulțimile de credincioși, de preoți și de ierarhi, și cinstirea sa la Patras, locul martiriului său, de către succesorul său, reprezentat în prosternare în fața baldachinului ce adăpostește cinstitul cap al Apostolului.

11. *Aducerea moaștelor Sfântului Apostol Andrei la Galați*, în „Călăuză ortodoxă”, anul VIII, nr. 107-109, septembrie-noiembrie 1997, p. 1-5.

Un alt eveniment care s-a desfășurat pentru prima dată în anul 1997 și care avea să se permanentizeze a fost pelerinajul tinerilor din liceele din Galați, Brăila și Tecuci la Mănăstirea Buciumeni cu prilejul sărbătorii Sfintei Treimi. Inițiat de chiriarhul Dunării de Jos, pelerinajul, la a cărui primă ediție au participat peste o mie de tineri, a devenit peste ani o tradiție pentru liceenii din Galați, Brăila și Tecuci, constituindu-se într-un sfânt și binecuvântat prilej pentru comuniunea în rugăciune a tinerilor întreolaltă și cu slujitorii Bisericii, în agapă și în convorbiri religioase și duhovnicești, tematice, provocate de întrebările acestora.

Pentru tinerii liceeni din municipiile Eparhiei, codrul de la Buciumeni, sub coroana căruia se săvârșește Sfânta Liturghie, a devenit o „catedrală verde, cu vitralii foșnitoare“, după cum o caracteriza metaforic un tânăr licean¹².

Între evenimentele petrecute în anul 1997 care au marcat viața Eparhiei Dunării de Jos se înscrie înființarea Epitropiei Orfelinatlui eparhial „Sfântul Vasile cel Mare“ din Galați¹³, eveniment de excepție prin care a fost readus la viață fostul Orfelinat eparhial, în chiar clădirea ridicată la inițiativa vrednicului de pomenire episcop Cosma Petrovici în anul 1939 pentru a adăposti un internat de fete și pe care succesorul său, episcopul dr. Antim Nica, a transformat-o în orfelinatlul de fete „Cuvioasa Parascheva“.

Documentul a fost semnat de Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun și de reprezentanți ai autorităților locale, civile și militare, politice, administrative, de oameni de cultură, magistrați, oameni de afaceri, în chip simbolic la praznicul Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos, după săvârșirea Sfintei Liturghii, la reședința eparhială, fiind de față și semnând actul de constituire și copii orfani, beneficiari ai acestui demers filantropic inițiat de chiriarhul Dunării de Jos.

S-a pus astfel început bun și sfânt lucrării filantropice cu orfanii, desfășurată organizat, în baza unui proiect filantropic care și-a arătat în

12. *Impresii din călătoria de suflet*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XII, nr. 152-153, iulie-august 2001, p. 6.

13. *Document*, în „Călăuză ortodoxă“, nr. 111-112, ianuarie-februarie 1998, p. 2; Gelu Aron, *Orfelinatlul din Galați – scurt istoric*, în „Călăuză ortodoxă“, nr. 111-112, p. 3.

timp utilitatea și finalitatea, pe de o parte în viețile salvate de la degradare morală și materială ale celor instituționalizați în acest orfelinat, și, pe de alta, în extinderea lucrării filantropice îndreptată către copii, pe care a generat-o în multe parohii din cadrul Eparhiei Dunării de Jos.

Academicianul Răzvan Teodorescu, ministrul Culturii și Cultelor la acea vreme, vizitând la 12 martie 2001 Așezământul „Sfântul Vasile cel Mare”, declara uimit de ceea ce vedea: „Peste tot se vorbește de integrarea Bisericii în social, iar ceea ce se vede aici este peste așteptări”¹⁴.

De-a lungul anilor care au trecut de la reînființarea sa, Orfelinatul a primit vizita unor personalități ale Bisericii, precum Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului, care a binecuvântat acest așezământ cu prilejul celui de-al doilea popas al său în Eparhia Dunării de Jos, la 12 octombrie 2000¹⁵, sau a unor importanți oameni ai vieții politice interne, precum Majestățile lor Regele Mihai I și Regina Ana, la Sfintele Paști ale anului 2006¹⁶, ori externe, asemeni ambasadorului Statelor Unite ale Americii în România de la acea vreme, dl James Rosapeppe, la 11 februarie 2001¹⁷.

Între evenimentele de mare însemnătate pentru Eparhia Dunării de Jos, încărcate de semnificații istorice și spirituale, se numără vizita efectuată de Maiestățile lor Regele Mihai și Regina Ana în cele două județe ale eparhiei Dunării de Jos, Brăila și Galați, în perioada 13-15 iunie 1998¹⁸.

Cu această ocazie, Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun a săvârșit în Catedrala Episcopală un Te-Deum în cinstea aniversării nunții

14. Violeta Ionescu, *Dl acad. Răzvan Theodorescu, ministru al Culturii și Cultelor, a vizitat așezământul filantropic Eparhial „Sfântul Vasile cel Mare”*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XII, nr. 150-151, mai-iunie 2001, p. 26.

15. „Călăuză ortodoxă”, număr special editat de Episcopia Dunării de Jos, cu prilejul vizitei Sanctității Sale, Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului și a Preafericitului Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Brăila, Galați, anul XI, 11-12 octombrie 2000, p. 7.

16. Lidia Popița Stoicescu, „*Înviat-a Hristos și s-au bucurat îngerii...*”, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVII, nr. 210, mai 2006, p. 14-15.

17. *Ambasadorul Statelor Unite în vizită la Orfelinatul Eparhial*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XII, nr. 146-147, ianuarie-februarie 2001, p. 31.

18. Sergiu Tofan, *Vizita Majestăților lor Regele Mihai și Regina Ana la Dunărea de Jos*, în „Călăuză ortodoxă”, anul IX, nr. 116-117, iunie-iulie 1998, p. 13.

de aur de către Regele Mihai și Regina Ana, ceea ce a produs o vie și copleșitoare emoție Majestăților lor, transmisă și celor de față, care au asistat la un moment unic și înălțător.

La fel de emoționante au fost pentru cei doi Suverani atât comemorările victimelor represiunii comuniste, care au murit în lagărele de muncă forțată din Insula Mare a Brăilei, și întâlnirea cu puținii supraviețuitori din fosta colonie de deportați politici de la Rubla din Bărăgan, cât și întâlnirile cu tinerii, cărora le-a spus: „...după cincizeci de ani de comunism care au marcat atât de mult mentalitatea atâtor generații, eu nu pot spera întru mai bine decât de la voi, tinerii, care nu mai trebuie să vă eliberați de această mentalitate, căci nu ați fost contaminați de ea”¹⁹.

Majestățile lor aveau să revină la Galați la Sfintele Paști ale anului 2006, 23 aprilie, când, însoțiți de Altețele Regale Principesa Margareta și Principele Radu, au participat atât la slujba de Înviere, ocazie cu care, la invitația Presfințitului Episcop dr. Casian, Regele Mihai a adresat celor prezenți cu salutul pascal „Hristos a înviat!”, cât și la slujba Vecerniei Învierii, după care au vizitat Așezământul Filantropic „Sfântul Vasile”²⁰.

Această vizită a Majestăților lor a fost și una cu o importantă semnificație istorică atât pentru Casa Regală, cât și pentru Eparhia Dunării de Jos, căci a fost marcată astfel împlinirea a 100 de ani de la punerea temeliei Catedralei Episcopale de către regele Carol I, cu prilejul jubileului aniversării a 40 de ani de domnie, și de către vrednicul de pomenire Pimen, episcopul Dunării de Jos, la acea vreme.

Luna octombrie a anului 1999 a consemnat un alt eveniment istoric pentru Episcopia Dunării de Jos, prilejuit de cea de a treia ediție a Simpozionului Internațional itinerant „Religie, Știință, Ecologie”, așezată sub patronajul Patriarhiei Ecumenice, a Comunității Europene și a Președintelui României și desfășurată sub genericul „Un râu al vieții. Pe Dunăre, în jos, până la Marea Neagră”. Episcopia Dunării de Jos și chiriarul ei au avut șansa și onoarea de a fi fost gazdele delegației participante la acest simpozion, deopotrivă înalți ierarhi,

19. *Ibidem*, p. 13.

20. Lidia Popița Stoicescu, „Înviat-a Hristos și s-au bucurat îngerii...”, p. 14-15.

cercetători, experți în mediu, reprezentanți ai organizațiilor guvernamentale.

De bună seamă, după cum mărturisea ierarhul Dunării de Jos, Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun, evenimentul în sine și prezența la Galați a participanților la acest simpozion a fost o onoare pentru Dunărea de Jos, dar, în plan spiritual, cei mai importanți oaspeți au fost Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, aflat pentru prima dată în Episcopia Dunării de Jos, și vrednicul de pomenire Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Din delegație celor doi ierarhi au mai făcut parte Înaltpreasfințitul Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioan de Pergam, Înaltpreasfințitul Petru al Basarabiei, Înaltpreasfințitul Dometian de Vidin, Înaltpreasfințitul Pantelimon de Rodopoulos, Preasfințitul Nifon al Sloboziei și Călărașilor și Preasfințitul Calinic al Argeșului.

În semn de cinstire, municipalitatea și Senatul Universității „Dunărea de Jos” au acordat Sanctității Sale Bartolomeu I titlurile de „Cetățean de Onoare” al municipiului Galați, respectiv de „Senator Honoris Causa” al Universității „Dunărea de Jos” din Galați, ambele ceremonii desfășurându-se în Catedrala Episcopală după slujba de Te-Deuhn săvârșită în onoarea înalților prelați.

Deși nu a durat decât trei ore, prezența înalților ierarhi la Dunărea de Jos a marcat un moment istoric pentru eparhie, fiind încărcată de profunde semnificații și trăiri duhovnicești. Un număr special al revistei eparhiale, „*Călăuza ortodoxă*”, a fost dedicat acestui eveniment, fiind consemnte, spre neuitare, atât cuvântările rostite cu acest prilej în Catedrala Episcopală, cel de bun venit adresat înalților oaspeți de Preasfințitul Părinte Episcop dr. Casian Crăciun, și cele rostite de Sanctitatea Sa Bartolomeu și de vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist, cât și articole despre Patriarhia Ecumenică și Întâistătorul acesteia, despre relațiile Patriarhiei Ecumenice cu Dunărea de Jos de-a lungul timpului și despre realitățile vieții creștine în Eparhia Dunării de Jos²¹.

21. „*Călăuza ortodoxă*”, număr special editat de Episcopia Dunării de Jos, cu prilejul vizitei Sanctității Sale, Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului și a Preafericitului Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Galați, 25 octombrie 1999, p. 1-30,

Vizita Sanctității Sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului și a vrednicului de pomenire Patriarh Teoctist la Galați, în 25 octombrie 1999, a fost o prefațare a sărbătorii ocrotitorului Galațiului, Sfântul Apostol Andrei.

Bucuria și efervescenta duhovnicească produsă de vizita celor doi înalți ierarhi a fost continuată prin manifestările religios-culturale închinare Sfântului Apostol Andrei și sublimată în slujirile arhieresti ale Sfintei Liturghii săvârșite în Catedrala Episcopală la 28 noiembrie, sub protia vrednicului de pomenire Patriarh Teoctist, care a revenit la Galați pentru a participa la sărbătorirea ocrotitorului acestui oraș, înconjurat de un ales sobor de ierarhi, din care au făcut parte Înaltpreasfințitul Mitropolit Pantelimon de Veria, Nausa și Kampania, Înaltpreasfințitul Petru al Basarabiei, Preasfințitul Calinic al Argeșului și Muscelului, Preasfințitul Nifon al Sloboziei și Călărașilor și Preasfințitul Ioan al Harghitei și Covasnei, și la 30 noiembrie, când au slujit împreună Înaltpreasfințitul Mitropolit Chiril de Seleucia, delegatul Sanctității Sale Bartolomeu I al Constantinopolului la sărbătorirea Sfântului Apostol Andrei la Galați, Înaltpreasfințitul Mitropolit Pantelimon de Veria, Nausa și Kampania, delegat al Arhiepiscopiei Atenei și întregii Elade, Înaltpreasfințitul Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei și Preasfințitul Calinic al Argeșului și Muscelului²².

Cu ocazia revenirii în Galați, la invitațiile stăruitoare adresate de chiriarhul locului, pentru a binecuvânta și a onora sărbătorile dedicate Sfântului Apostol Andrei, vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist a primit în chip solemn în ziua de 28 noiembrie, în Catedrala Episcopală, după săvârșirea Sfintei Liturghii, distincțiile de „Cetățean de Onoare” și de „Senator Honoris Causa”, acordate la 25 octombrie de municipalitate, respectiv de Senatul Universității „Dunărea de Jos”, precum și Ordinul „Crucea Sfântului Apostol Andrei”, instituit cu acest prilej și oferit de Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun în semn de prețuire, mulțumire și recunoștință. Două zile mai târziu aceeași înaltă distincție a fost oferită și Înaltpreasfințitului Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei

22. Diac. Lucian Petroaia, *Sfântul Andrei, ocrotitorul providențial al Galațiului*, „Călăuză ortodoxă”, anul X, nr. 133-134, noiembrie-decembrie 1999, p. 12-15.

Decizia chiriarhului Dunării de Jos de a institui distincția bisericească Ordinul „Crucea Sfântului Apostol Andrei”²³ a reprezentat urmarea firească și încununarea evenimentelor legate de cinstitirea Sfântului Apostol Andrei la Galați, începând cu proclamarea sa ca ocrotitor al orașului, continuând apoi cu pelerinajul sfințelor sale moaște la Galați, cu înscrierea în calendar ca sărbătoare locală a zilei acelui pelerinaj și dăruirea unei părțicele din aceste sfinte moaște Eparhiei Dunării de Jos, pe care le înmănușează, le omagiază și le păstrează vii, reactualizându-le ori de câte ori este oferită celor vrednici să o primească.

După doar un an, în zilele de 11 și 12 octombrie, înainte de a merge la Iași, la sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva, Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului, împreună cu Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist, au revenit în vizită în orașul de pe Dunăre al Sfântului Apostol Andrei, ca o plinire a celei dintâi, din anul precedent, mult prea scurtă, răspunzând astfel cu părintească dragoste invitației Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun.

Șederea celor doi înalți ierarhi, fiind mai lungă de această dată, a prilejuit desfășurarea unor evenimente extrem de importante pentru viața bisericească și cea academică din Eparhia Dunării de Jos, istorice chiar, care se întâmplă și la care poți avea șansa de a fi martor o dată într-o viață de om, precum sfințirea altarului Catedralei Episcopale, în dimineața zilei de 12 octombrie ori deschiderea noului an universitar și acordarea titlului de „Doctor Honoris Causa” celor doi patriarhi de către Senatul Universității „Dunărea de Jos” din Galați.

Cu o zi mai devreme, cei doi patriarhi au fost primiți cu aceeași dragoste și cinste și în municipiul Brăila, fiindu-le decernat titlul de „Cetățean de Onoare” al municipiului Brăila.

Ca și în anul precedent, vizita celor doi Patriarhi la Dunărea de Jos a fost reflectată într-o ediție specială a revistei eparhiale „Călăuză ortodoxă”, cu relatări despre vizită, cu articole despre viața și activitatea celor doi oaspeți și legăturile lor cu Eparhia Dunării de Jos, despre Patriarhia Ecumenică și relațiile acesteia cu Țările Române²⁴.

23. † Casian, Episcopul Dunării de Jos, *Decizie*, în „Călăuză ortodoxă”, nr. 133-134, p. 16.

24. „Călăuză ortodoxă”, număr special, 11-12 octombrie 2000, p. 2-15.

Pentru gălățeni, prezența în două rânduri a Patriarhului Ecumenic în Galați în decurs de doar doi ani, împreună cu celelalte evenimente istorice provocate de Sfântul Apostol Andrei în urbea lor, erau „o confirmare a providențialei alegeri pe care urbea gălățeană, sub binecuvântarea Bisericii, a făcut-o chemându-l pe Sfântul Apostol Andrei ca ocrotitor și veghetor la destinele acestui pământ”²⁵.

Pe lângă aceste evenimente bisericesti istorice pentru Episcopia Dunării de Jos, anul 2000 a fost și unul al evenimentelor editoriale, fiind publicat primul număr din *Biserică, Misiune, Slujire*, care nu este altceva decât *Darea de seamă a slujirii bisericesti din Eparhia Dunării de Jos*, precum și cel al fasciculei *Teologie și Educație la Dunărea de Jos*, publicat în Analele Universității Dunărea de Jos, ambele tipărite la editura eparhială și cu apariție anuală neîntreruptă din acel moment.

Ca o recunoaștere a lucrării pastoral-misionare, culturale și filantropice desfășurate în folosul credincioșilor din cele două județe ale eparhiei și a eforturilor de promovare a eparhiei și a imaginii acesteia atât în țară, cât și în afara granițelor țării, în anul 2001 consiliile locale municipale ale municipiilor Galați și Brăila i-au acordat Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun titlul de „Cetățean de Onoare”, mai întâi la Galați, la 1 martie, și apoi la Brăila, la 17 martie²⁶.

În luna aprilie a anului 2001, în ziua a treia a Sfințelor Paști, marți 17, s-a scris „o nouă filă aghiografică la Dunărea de Jos”, ca să cităm un intertitlu din articolul ce relatează acest eveniment în *Călăuza ortodoxă*. Prezența Sfântului Apostol Andrei în catedrala orașului pus sub ocrotirea sa s-a concretizat o dată în plus, după păticia din lemnul crucii pe care a pătimit la Patras, dăruită de Înaltpreasfințitul Mitropolit Nicodimos de Patras în anul 1997, cu o păticia „ex ossibus Sancti Andreae Apostoli et Martyris”, dăruită de Eminentă Sa Christophorus von Schönborn, Cardinalul Vienei. Adusă de o delegație condusă de dl Walter Schwartz, un cunoscut al chiriarhului Dunării de Jos datorită

25. Nelu Cordoneanu, *Din legăturile Sanctității Sale Bartolomeu I, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului, cu Patriarhia Română și Episcopia Dunării de Jos*, în „Călăuză ortodoxă”, număr special, 11-12 octombrie 2000, p. 4.

26. Conf. univ. dr. Ionel Căndea, *Preasfinția Sa dr. Casian Crăciun, Episcopul Dunării de Jos – Cetățean de Onoare al municipiului Brăila*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XII, nr. 149, aprilie 2001, p. 9-11, 14-16.

binefacerilor îndreptate de către acesta către Așezământul filantropic „Sfântul Vasile cel Mare“ din Galați, autenticitatea sfintelor moaște a fost confirmată printr-un document emis de Cardinalul Vienei:

„Noi, Christophorus Cardinal de Schönborn, prin harul lui Dumnezeu și prin grația scaunului apostolic, Arhiepiscop al Vienei, confirmăm și dovedim tuturor celor care vor privi cu atenție prezenta scrisoare, cât și fiecăruia în partedintre aceștia (că noi) spre preamărirea lui Dumnezeu și cinstirea sfinților, am recunoscut drept sfântă părticică din moaștele Sfântului Apostol Andrei, pe care, extrăgând-o din partea autentică, am așezat-o într-o casetă metalică aurită, de formă rotundă, bine închisă, legată cu fir metalic de culoare galbenă și întărită cu sigiliul nostru; și pe aceasta am oferit-o Episcopiei Dunării de Jos din România, cu dreptul de a o reține la sine și de a o oferi și altora și de a o expune în oricare biserică sau orice loc public de rugăciune spre închinarea credincioșilor, pentru a căror încredințare noi, cu mâna noastră, am semnat-o mai jos și cu sigiliul nostru am întărit-o.

Viena, în ziua de 14 a lunii aprilie, din anul 2001²⁷.

Alături de părticica din lemnul Sfintei Cruci, cel mai de preț sfânt odor al creștinătății care a bucurat sufletele creștinilor ortodocși de la Dunărea de Jos a fost, fără îndoială, brâul Maicii Domnului, adus spre cinstire în luna octombrie a anului 2001 și în municipiile Galați și Brăila, după un pelerinaj început la Iași, la sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva, și continuat apoi prin Suceava, Botoșani, Vaslui și Bârlad.

Evenimentul, unic și istoric totodată, nu doar pentru Episcopia Dunării de Jos, ci și pentru Biserica neamului românesc, a fost posibil grație stăruințelor și diligențelor Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun, care a mijlocit aducerea brâului de la Iași în eparhia pe care o păstorește, și Înaltpreasfințitul Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei și Înaltpreasfințitul Ignatios de Volos, care au binevoit și au binecuvântat împlinirea acestei dorințe sfinte.

Primirea sfântului odor, atât la Galați, cât și la Brăila, a fost una emoționantă, cu bucurie sfântă, ce a umplut sufletele tuturor, citindu-li-se pe chipuri și în ochi, și cu toată cinstea cuvenită Maicii Domnului, cu

27. Lidia Popița Stoicescu, *Rămâi la noi, Sfinte Andreie...!*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XII, nr. 150-151, mai-iunie 2001, p. 3.

gardă și onoruri militare, cu cântări duhovnicești, cu petale de trandafir presărate de tineri înaintea raclii în care era așezat brâul.

Mulțimile de pelerini veniți să se roage Maicii Domnului lângă brâul pe care ea însăși l-a țesut și care i-a încins preasfântul trup feciorelnic, să ia binecuvântare, tămăduire de boli, mângâiere în necazuri, întărire în credință, au așteptat cu evlavie și credință ore în șir să atingă cu fruntea și cu buzele racla cu neprețuitul odor, au umplut străzile cu numărul lor trei zile la rând²⁸.

Cele trei zile de pelerinaj, 19, 20 și 21 octombrie, s-au dovedit insuficiente pentru dragostea poporului față de Maica Domnului, dar momentele trăite cu acel prilej de cei care au atins racla sau măcar s-au aflat în preajma ei i-au făcut să preguste din bucuria negrăită a Împărăției Cerurilor.

Dacă, așa cum preciza Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun în cuvântul de învățătură rostit cu prilejul primirii la Galați a cinstului brâu al Maicii Domnului, „Sfântul Andrei nu era cinstit până în 1992”²⁹, cinstirea Sfântului Apostol Andrei începută la Galați, coroborată cu aducerea Cinstului său cap de la Patras în pelerinaj la Iași și apoi la Galați, a determinat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să înscrie cinstirea Apostolului încreștinător al strămoșilor noștri în calendar cu cruce roșie în luna mai a anului 1995, să-l proclame și să-l înscrie în calendar în anul 1997 ca Ocrotitorul României iar în ședința sa din 14 noiembrie 2001 să proclame ziua cinstirii Sfântului Apostol Andrei ca sărbătoare bisericească națională³⁰.

Prăznuirea Sfântului Apostol Andrei în anul 2001 a avut un caracter cu totul special datorită duhului ecumenic, alături de ierarhii ortodocși fiind prezenți la sărbătoare reprezentanți ai Bisericilor Romano-Catolică și Protestantă, cu amplă deschidere internațională, fiind reprezentate nu mai puțin de 8 țări – Turcia, Grecia, Republica Moldova, Ucraina, Austria, Germania, Franța, Israel. De asemenea, cu pri-

28. „Călăuză ortodoxă”, număr special editat de Episcopia Dunării de Jos cu prilejul aducerii brâului Maicii Domnului la Galați și Brăila, 19-21 octombrie 2001, p. 1-8.

29. *Ibidem*, p. 7.

30. † Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Cuvânt pastoral de proclamare a zilei de 30 noiembrie ca sărbătoare bisericească națională*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XII, nr. 156-157, noiembrie-decembrie 2001, p. 5.

lejul prăznuirii din acest an a Sfântului Apostol Andrei, moaștele sale, alături de moaștele altor 16 sfinți, au fost așezate într-o nouă raclă, din argint, donată de dl. Costel Miron³¹.

În duhul sărbătorii și al tradiției de a îmbogați în fiecare an patrimoniul sacru al Eparhiei Dunării de Jos cu noi odoare sfinte, Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun a primit în dar de la Înaltpreasfințitul Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei un veșmânt de la sfintele moaște ale Sfintei Cuvioase Parascheva, întărindu-se astfel și mai mult legătura dintre Sfântul Apostol Andrei și Sfânta Cuvioasă Parascheva, dar și între cei doi ierarhi.

Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași din anul 2002 a prilejuit un nou pelerinaj, al unui sfânt care se întorcea astfel, pentru o scurtă vreme, acasă, la modul propriu, pentru că de data aceasta pelerin la Iași, și după aceea și la Galați, a fost sfântul străromân Ioan Casian din Dobrogea, ale cărui sfinte moaște se păstrează la Marsilia, în Franța.

Urmare a demersurilor conjugate ale Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun, care vizita Marsilia în anul 2000, venerându-l pe Sfântul Ioan Casian în biserica „Sfântul Victor“, și ale Înaltpreasfințitului Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei, Arhiepiscopul Bernard Panafieu al Marsiliei a oferit credincioșilor români, ortodocși și romano-catolici deopotrivă, posibilitatea de a-l cinsti pe Sfântul Ioan Casian la București, la Iași și mai apoi la Galați.

La șase ani de la venirea moaștelor Sfântului Apostol Andrei la Galați, soseau în orașul reședință al eparhiei Dunării de Jos și moaștele Sfântului Ioan Casian, a cărui primă oprire a fost pe malul Dunării, mai întâi la biserica „Precista“, apoi la biserica ridicată în cinstea sa și a Sfântului Cuvios Gherman, tovarășul său de peregrinări, care fusese sfințită cu doar câteva zile înainte, la 9 octombrie.

A doua zi, 18 octombrie, după încheierea Sfintei Liturghii, s-a consumat unul din cele mai emoționante momente din timpul prezenței Sfântului Ioan Casian la Galați, prin sfintele sale moaște. După cuvântările rostite de Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun, de Înaltpreasfințitul Ghenadie de Sassima, reprezentantul Sanctității Sale Bartolo-

31. *Cronică – Sinaxar I. Cu Sfântul Apostol Andrei în cetatea Galațiului*, în „Călăuză ortodoxă“, nr. 156-157, p. 10-14.

meu I al Constantinopolului, de Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasilie de Tartus, delegatul Preafericirii Sale Ignatie al IV-lea Hazim, Patriarhul Ortodox al Orientului, și de Excelența Sa, Bernard Panafieu, Arhiepiscop de Marsilia, acesta din urmă a oferit în dar chiriarhului Dunării de Jos o părticică din sfintele noaște ale Sfântului Ioan Casian, însoțită de documentul de autentificare, emis la Marsilia, în ziua de 8 octombrie 2002, cu o zi înainte de plecarea spre România.

Dincolo de însemnătatea sa duhovnicească, pentru întărirea în credință a credincioșilor, fie ei mireni, monahi sau clerici, pelerinajul Sfântului Ioan Casian în România a avut și o importantă semnificație ecumenică, atât prin faptul că a revenit pe pământul în care s-a născut, într-o țară majoritar ortodoxă, dintr-o țară preponderent catolică, cât și prin faptul că, pentru a cinste sfintele sale moaște, la București, la Iași, la Galați, au stat împreună în rând, în pace și bună-rânduială, ortodocși și catolici, îndemnându-i pe toți la unire și unitate creștină³².

În același an 2002, cu prilejul sărbătorilor închinare Sfântului Apostol Andrei, Înaltpreasfințitul Mihail, Arhiepiscopul ortodox al Vienei și Mitropolit al Austriei și Ungariei, delegat de Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, să-l reprezinte la Galați, a dăruit eparhiei ocrotită de Apostolul întâi chemat la apostolat cel mai mare fragment existent în Europa, cu excepția celui de la Patras, din sfintele sale moaște, precum și o părticică din moaștele Sfântului Ioan cel Milostiv³³.

Anul cel mai bogat în evenimente culturale și duhovnicești pentru Eparhia Dunării de Jos, care au însemnat tot atâtea împliniri ale slujirii Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, pare să fi fost 2004, proclamat de Sfântul Sinod „Anul omagial Ștefan cel Mare și Sfânt“.

32. „...Cu îngerii se bucură, cuvioase Părinte Casian, duhul tău!...”, în „Călăuză ortodoxă”, anul XIII, nr. 167, octombrie 2002, p. 4-15; *Primitori ai darurilor sfinților lui Dumnezeu; Pelerinajul moaștelor Sfântului Ioan Casian în Eparhia Dunării de Jos – 17-18 octombrie 2002*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 2002”, Editura Episcopiei Dunării de Jos, 2003, p. 31-94.

33. Lidia Popița Stoicescu, *Orașul Galați, la zece ani de sărbătoare andreiană*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XIII, nr. 168-169, noiembrie-decembrie 2002, p. 4; republicat în „Biserică. Misiune. Slujire. 2002”, p. 124-125.

Pentru a cinsti memoria marelui voievod moldav la 500 de ani de la trecerea sa la cele veșnice, ierarhul Dunării de Jos a inițiat și împlinit o serie de manifestări, cea mai importantă fiind fără îndoială propunerea construirii la Galați a Pânzarului moldovenesc al lui Ștefan cel Mare și Sfânt, idee concretizată cu sprijinul autorităților locale și al unor firme de profil naval. La rugămintea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Casian, manifestările de la Galați prilejuite de lansarea la apă a Pânzarului moldovenesc au fost incluse de Sfântul Sinod, în ședința din 15-16 iunie, în calendarul național al sărbătorilor închinat comemorării Sfântului Ștefan cel Mare al Moldovei.

La 4 iulie, delegația de 12 ierarhi, condusă de Primatul Bisericii Ortodoxe din Polonia, Preafericitul Mitropolit Sava, aflat în vizită în România la invitația Bisericii noastre pentru a participa la serbările ștefaniene, sosea de la Putna la Galați pentru a participa la sfințirea și lansarea la apă a Pânzarului.

Serbările ștefaniene la Dunărea de Jos s-au încheiat printr-o importantă manifestare culturală organizată de ierarhul locului în colaborare cu instituțiile de cultură din Galați, anume vernisarea expoziției „Peceți ștefaniene la Dunărea de Jos” în incinta fostului Palat Episcopal³⁴, reintrat în patrimoniul Episcopiei Dunării de Jos după patru decenii de când a fost confiscat de autoritățile statului comunist.

De altfel, reintrarea fostei reședințe a episcopilor Dunării de Jos în patrimoniul Eparhiei, prin Decizia nr. 1567 din 31 martie 2004 a Comisiei Speciale de Retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, se contituie într-un alt act cu caracter istoric, într-o nouă izbândă a chiriarhului Eparhiei, care i-au încununat eforturile, grija și rugăciunile pentru împlinirea acestui deziderat³⁵.

Un alt eveniment important petrecut în anul 2004, care se datorează râvnei și evlaviei chiriarhului Eparhiei Dunării de Jos pentru ve-

34. Arhim. Daniil Oltean, Lidia Popița Stoicescu, *Galați – Pânzarul ștefaniian a plutit pe apele Dunării de Jos*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XV, nr. 188-189, iulie-august 2004, p. 6-13; Arhim. Daniil Oltean, *Anul omagial Sfântul Ștefan cel Mare în Eparhia Dunării de Jos*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 2004”, Editura Episcopiei Dunării de Jos, 2005, p. 111-136.

35. Diac. Gelu Aron, *Palatul Episcopal din Galați revine acasă*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XV, nr. 188-189, iulie-august 2004, p. 19.

nerarea sfinților bineplăcuți Lui Dumnezeu l-a constituit prăznuirea pentru prima dată la Galați, în ziua de 2 mai, a Sfântului Ierarh Atanasie Patelarie, fost patriarh ecumenic, originar din Creta, care între 1643-1654 a viețuit în mănăstirea „Sfântul Nicolae” din Galați, pentru a-și încredința în cele din urmă sufletul Mântuitorului Hristos în Mănăstirea „Schimbarea la Față” din Mgari, Ucraina.

Având în vedere că Sfântul Atanasie al III-lea Patelarie, pe care-l cinstesc ca sfânt atât creștinii greci, cât și cei ruși, este cea mai reprezentativă personalitate a Bisericii care a avut legătură cu Dunărea de Jos, încă din anul 1999 Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun a inițiat demersuri pentru cinstirea sa și în Eparhia Dunării de Jos și în întreaga Biserică Ortodoxă Română. Din îndemnul Preasfinției Sale, încă din anul 2000 pc. pr. Eugen Drăgoi, pe atunci consilier cultural, a adunat toate mărturiile privind viața și șederea Sfântului Atanasie Patelarie la Galați, rezultatele cercetării fiind publicate în volumul „*Biserică. Misiune. Slujire. 2003*”³⁶.

Totodată, corespondența purtată de chiriarhul Dunării de Jos cu Arhiepiscopia Cretei, locul de baștină al Sfântului Atanasie Patelarie, și cu Mitropolia de Harkov, din Ucraina, locul unde odihnesc sfintele sale moaște, a condus în primă instanță la primirea la Galați a rânduielilor slujbelor închinare Sfântului Atanasie și la traducerea acestora în limba română, ceea ce a făcut posibilă prima prăznuire a sa din ziua de 2 mai, din biserica „Sfântul Nicolae”, unde viețuise înainte cu trei secole și jumătate³⁷.

Corespondența purtată de Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun cu Înaltpreasfințitul Nicodim de Harkov a fost binecuvântată cu dar duhovnicesc de mare preț pentru Eparhia Dunării de Jos, mitropolitul Harkovului oferind, pentru folosul sufletesc al credincioșilor de la Dunărea de Jos, o părticică din moaștele Sfântului Atanasie Patelarie, așezate într-o icoană cu chipul Sfântului.

36. Pr. Eugen Drăgoi, pr. Florin Drăgoi, *Un patriarh ecumenic la Galați în secolul al XVII-lea, Sfântul Atanasie Patelarie; 350 de ani de la mutarea sa la Domnul*, în „*Biserică. Misiune. Slujire. 2003*”, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2004, p. 67-78.

37. Diac. Gelu Aron, *Dar de suflet pentru Eparhie: moaștele Sfântului Atanasie*, în „*Călăuză ortodoxă*”, anul XV, nr. 188-189, iulie-august 2004, p. 21-22.

Sfintele moaște ale Sfântului Atanasie al III-lea Patelarie au fost aduse la Galați în ziua de 26 octombrie, prăznuirea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, de o delegație a Arhiepiscopiei Dunării de Jos care, din încredințarea chiriarhului locului și cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Patriarh Teoctist, a efectuat un pelerinaj la Harkov pentru a primi darul de mult preț și a-l aduce pe Sfântul Atanasie înapoi în orașul în care a viețuit 12 ani din ultima parte a vieții sale, fiind întâmpinate cu toată cinstea și evlavie pe esplanada din fața catedralei de Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun, înconjurat de soborul de preoți și diaconi și de credincioșii ce participaseră la Sfânta Liturghie³⁸.

Sărbătorile Galațiului din anul 2004 au fost prefațate de un ultim mare eveniment duhovnicesc al aceluia an, anume aducerea în pelerinaj în cetatea Sfântului Apostol Andrei a sfintelor moaște ale Sfântului Mucenic Dasie de la Durostorum, din Bulgaria, de o delegație a Eparhiei de Durostorum condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Ilarion, la 27 noiembrie, la numai o săptămână după manifestările desfășurate la Silistra cu prilejul împlinirii a 17 veacuri de la moartea martirică a Sfântului Dasie³⁹.

Plinirea acestui sfânt pelerinaj avea să se săvârșească câteva luni mai târziu, la 11 iunie 2005, când Sfântul Dasie a revenit la Galați însoțit de Sfântul Emilian, un alt mucenic care a pățimit pentru Mântuitorul Iisus Hristos la Durostorum la începutul secolului al IV-lea, mitropolitul de Durostorum, Înaltpreasfințitul Ilarion dăruind Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun câte o părticică din sfintele moaște ale celor doi martiri ai lui Hristos⁴⁰.

În rândul evenimentelor bisericesti ce au încununat în anul 2004 aniversarea a 10 ani de păstorire la Dunărea de Jos a Preasfințitului Episcop Dr. Casian Crăciun trebuie amintit hramul ctitoriei Voievodului Matei Basarab de la Măxineni, din județul Brăila, praznicul naște-

38. Arhim. Daniil Oltean, pr. Eugen Drăgoi, *Sfântul Atanasie revine la Galați după 350 de ani*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XV, nr. 190-191, septembrie-octombrie 2004, p. 3-9; republicat în „Biserică. Misiune. Slujire. 2004”, p. 139-163

39. Diac. Gelu Aron, Violeta Ionescu, *Sfântul Mucenic Dasie*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 2004”, p. 167-179

40. Gina Luminița Scarlat, *Aducerea moaștelor Sfinților Dasius și Emilian de la Durostor*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVI, nr. 199, iunie 2005, p. 6.

rii Sfântului Ioan Botezătorul, când a fost sfințită biserica cea nouă a mănăstirii Măxineni⁴¹, de care chiriarhul locului este legat sufletește și pentru a cărei ridicare din ruină și refacere, atât a vieții monahale, dar mai ales a vechii biserici a mănăstirii, monument istoric de valoare incomensurabilă, a depus eforturi considerabile de la începuturile păstoririi sale, roadele care se văd încântând ochiul și bucurând sufletul.

Sărbătorile închinat Sfântului Apostol Andrei în anul 2005 au prilejuit o dată în plus manifestarea evlaviei creștinilor de la Dunărea de Jos pentru sfinții bineplăcuți Domnului, de această dată fiind aduse spre venerare sfintele moaște ale Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, de către Înaltpreasfințitul Barnabas, Mitropolit de Neapolis și Stavropolis, delegatul Sanctității sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, la sărbătorile ocrotitorului Galațiului, cele ale Sfântului Mucenic Dasie de la Durostorum, și cele ale Sfântului Mucenic Anastasie și veșmântul Sfântului Sfințit Mucenic Efrem, episcop de Kerson, aduse de Preasfințitul Episcop dr. Casian din pelerinajul pe care l-a efectuat la mănăstirea Lavra Pecerska din Kiev, Ucraina⁴².

Pentru Episcopia Dunării de Jos anul 2006 a fost cel al celebrării unui veac de la punerea pietrei de temelie a Catedralei Episcopale cu hramul „Sfântul Nicolae“ de către Regele Carol I, pentru a marca împlinirea a 40 de ani de domnie, și de către vrednicul de pomenire Episcop Pimen Georgescu.

Cei dintâi care au onorat acest moment aniversar și comemorativ au fost urmașii Regelui Carol I, Regele Mihai I și Regina Ana, care au dorit să-l celebreze prin participarea la slujba de Înviere și la cea a Vecerniei Învierii, săvârșite de chiriarhul locului în Catedrala a cărei piatră de temelie a fost pusă de înaintașul Majestaților Lor.

Bisericește, celebrarea aniversării a unui veac de existență a Catedralei Episcopale „Sfântul Nicolae“ a urmat zilelor de prăznuire a Sfinței Cuvioase Parascheva de la Iași. Ca în apoape toți anii precedenți, începând din anul 1996, și în anul 2006, Sfânta Cuvioasă Parascheva

41. Lidia Popița Stoicescu, *Mănăstirea Măxineni, un nou început*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XV, nr. 188-189, iulie-august 2004, p. 27-29.

42. „Călăuză ortodoxă”, anul XVI, nr. 205, decembrie 2005, p. 13.

a făcut creștinilor de la Dunărea de Jos bucuria întâlnirii cu un Sfânt, căci prin generozitatea și dragostea frățească pentru chiriarhul Dunării de Jos a Înaltpreasfințiților mitropoliți Daniel al Moldovei și Bucovinei și Efrem de Ydra, Spetses și Eghina au fost aduse la Galați moaștele Sfântului Nectarie.

Evlavia miilor de pelerini care au așteptat ceasuri întregi să ajungă în fața raclei cu sfințele moaște pentru a-l venera pe Sfântul Nectarie a făcut ca Înaltpreasfințitul Efrem, din binecuvântarea Preafericitului Hristodulos, Arhiepiscopul Atenei și al întregii Elade, să dăruiască Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun o părticică din sfințele moaște ale Sfântului Nectarie.

A doua zi după sosirea sfințelor moaște ale Sfântului Nectarie la Galați, în 17 octombrie 2006, Catedrala „Sfântul Nicolae”, înnoită atât la interior – pictura, minuțios restaurată, fusese sfințită în anul 1995 de vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist, iar în anul 2000, împreună cu Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, acesta a sfințit și Sfânta Masă, cât și la exterior, urmare a laborioaselor lucrări de consolidare și restaurare, încheiate în anul 2005, a fost resfințită de soborul de arhierie invitați să participe la acest eveniment, deodată sfințitor, aniversar și istoric pentru Eparhia Dunării de Jos⁴³.

Centenarul Catedralei Episcopale a Dunării de Jos a fost omagiat și prin editarea albumului-document „*Catedrala Dunării de Jos, 1906-2006*”, un veritabil și remarcabil eveniment editorial, ce a cunoscut două ediții⁴⁴.

Anul 2006 s-a încheiat sub semnul manifestărilor culturale prilejuite de Simpozionul „Logos, icoană și contemporaneitate”, organizat de Episcopia Dunării de Jos și de Academia Română, o nouă mărturie a prestigiului de care se bucură Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun nu doar în mediul eclesial-teologic, ci și în cel cultural-academic.

43. Lidia Popița Stoicescu, „*Această Casă Tatăl a zidit...*”, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVII, nr. 216, noiembrie 2006, p. 5-12; Pr. Eugen Drăgoi, *Se resfințește Biserica aceasta...*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 7”, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2007, p. 127-154.

44. *Catedrala Dunării de Jos, 1906-2006*, ed. a II-a, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2009.

La acest simpozion ce a prefațat sărbătorile Galațiului au participat academicienii Alexandru Surdu, președintele secției de Filosofie, Teologie, Psihologie și Educație a Academiei Române, Alexandru Boboc, Marin Aiftincă, pr. acad. Dumitru Popescu, pr. prof. dr. Nicolae Necula, pr. prof. dr. Viorel Sava, pr. prof. dr. Adrian Gabor, pr. conf. dr. Ștefan Buchiu, moderator fiind însuși Episcopul Dunării de Jos⁴⁵.

În anul 2007 sărbătorile Sfântului Apostol Andrei s-au desfășurat într-o atmosferă sobră, lipsită în chip voit de strălucirea din anii precedenți, căci atunci bucuria duhovnicească și rugăciunile s-au împletit cu purtarea de grijă pentru parohiile sinistrate din Tecuci și din împrejurimi, afectate de inundațiile devastatoare care au lovit această parte a Eparhiei la începutul lunii septembrie. Și totuși, și în acest an s-a petrecut un eveniment major pentru lucrarea social-filantropică desfășurată în această episcopie, în ajunul sărbătorii Sfântului Apostol Andrei fiind sfințit și inaugurat Așezământului Social „Sfântul Mucenic Pantelimon” – Lacu-Sărat, din municipiul Brăila, de către Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun și soborul celor 12 Arhieri invitați la sărbătoarea andreiană⁴⁶.

Tradiția întâlnirii Sfântului Apostol Andrei la ziua sa de prăznuire cu un alt sfânt al Bisericii Lui Hristos a continuat și în anul 2008, când la Galați au fost aduse de către Înaltpreasfințitul Mitropolit Dionisie de Corint, la invitația Episcopului Dunării de Jos, sfintele moaște ale Sfântului Ierarh Sofronie al Ierusalimului. Întâmpinate cu cântări bisericesti, cu arome binemirositoare de tămâie, cu petale de trandafiri, și nu în ultimul rând cu onoruri militare, sfintele moaște ale Sfântului Ierarh Sofronie au fost purtate în îndătinata procesiune pe Calea Domnească⁴⁷.

Câteva luni mai târziu, în cea de-a doua săptămână a Sfântului și Marelui Post al anului 2008, „Anul jubiliar al Sfântului Vasile cel Mare

45. Pr. Ionel Ene, *Academia Română și Episcopia Dunării de Jos în dialog cultural și misionar; Simpozionul „Logos, icoană și contemporaneitate”, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVII, nr. 217, decembrie 2006, p. 13-14.*

46. *Binecuvântarea lucrărilor la Așezământul Social „Sfântul Mucenic Pantelimon” – Lacu-Sărat, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVIII, nr. 228-229, noiembrie-decembrie 2007, p. 25-26.*

47. Cosmin Pricop, *Aducerea la Galați a moaștelor Sfântului Ierarh Sofronie, Patriarhul Ierusalimului, în „Călăuză ortodoxă”, anul XIX, nr. 240-241, noiembrie-decembrie 2008, p. 11-13.*

și al Sfinților Capadocieni“, luni 16 martie, tot din Corint au fost aduse la Galați de către Înaltpreasfințitul Mitropolit Dionisie o parte din sfintele moaște ale Sfântului Vasile cel Mare și o bucată din rasa Sfântului Cuvios Patapie, două zile mai târziu fiind aduse de către Înaltpreasfințitul Mitropolit Antim de Alexandroupolis părțile din sfintele moaște ale Sfinților Mărturisitori Neomartiri din Samotracia, Grecia. Părțile din sfintele moaște ale acestor sfinți, după ce au fost venerate de credincioșii dornici de comuniunea sfinților, s-au alăturat celorlalte sfinte moaște aflate în racla cu odoare sfinte ale Eparhiei, sfinții care se află în chip tainic și haric dar real și deplin în sfintele lor moaște binecuvântând credincioșii care-i cinstesc și mijlocind înaintea Mântuitorului Iisus Hristos rugăciunile în care sunt invocați ca ajutători⁴⁸.

Înscrierea în calendarul manifestărilor duhovnicești al Episcopiei Dunării de Jos a filelor aghiografice a continuat în anul 2009 cu cea mai strălucită și mai înălțătoare dintre acestea, deopotrivă istorică, atât prin prisma recuperării, a scoaterii la lumină și a aducerii în conștiința Bisericii noastre a unei pagini de viață sfântă a unui fost patriarh de Constantinopol pentru care Galațiul a fost timp de 12 ani patrie adoptivă, cât și ca eveniment înscris în hronicul vieții bisericești din această Eparhie, și profund duhovnicească, anume proclamarea cinstirii Sfântului Ierarh Atanasie al III-lea Patelarie, Patriarhul Constantinopolului, în Biserica Ortodoxă Română.

Proclamarea solemnă la Galați a cinstirii Sfântului Atanasie al Constantinopolului în întreaga Biserică Ortodoxă Română, cu zi de prăznuire la 2 mai⁴⁹, după adoptarea hotărârii oficiale de către Sfântului Sinod în ședința sa de lucru din 6 martie 2008⁵⁰, a însemnat deodată

48. Adrian Portase, *În Postul Mare spre Învierea Domnului, călăuziți de Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Patapie și Sfinții Neomartiri din Samotracia*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XX, nr. 245, aprilie 2009, p. 8-15.

49. Pr. Gelu Aron, *Proclamarea cinstirii Sfântului Atanasie al III-lea Patelarie, Patriarhul Constantinopolului, în Biserica Ortodoxă Română*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 10“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2010, p. 43-76.

50. Arhim. Daniil Oltean, *Sfântul Atanasie al III-lea al Constantinopolului este cinstit în întreaga Biserică Ortodoxă Română*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XIX, nr. 234, mai 2008, p. 6-7.

o recunoaștere a strădaniilor și a meritelor Episcopului Dunării de Jos și o răsplată pentru stăruința cu care a lucrat pentru această sfântă împlinire.

Strălucirea acestui eveniment filocalic a fost sporită de pelerinajul sfințelor moaște ale Sfântului Ierarh Grigorie Palama, aduce la Galați de o delegație a Bisericii Elene, condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Pantelimon de Veria, Naussa și Kampania, iar bucuria sfântă și strălucirea solemnității proclamării cinstirii Sfântului Atanasie al Constantinopolului a fost sublimată de prezența Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitului Patriarh Daniel, aflat în prima vizită canonică în Eparhia Dunării de Jos în noua calitate de patriarh, precum și de cea a delegatului Sanctității Sale Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic, Înaltpreaafințitul Mitropolit Iosif de Prykonnis⁵¹.

Luna septembrie a anului 2009 a consemnat un nou moment istoric pentru Eparhia Dunării de Jos, în catedrala din Galați desfășurându-se ridicarea acestei străvechi episcopii la rangul de Arhiepiscopie și a chiriarhului său, Preasfințitul Episcop dr. Casian Crăciun, la cel de Arhiepiscop, în conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod din 19 iunie 2009, ceremonia prilejuită de acest moment desfășurându-se în prezența Preafericitul Patriarh Daniel⁵².

Ridicarea Eparhiei Dunării de Jos la rangul de Arhiepiscopie a fost un act prin care erau recunoscute vechimea istorică a Eparhiei Dunării de Jos, ca succesoare a Mitropoliilor Vicinei și, apoi, a Proilaviei, vrednicia ierarhilor care au păstorit-o după anul 1864, anul în care a fost înființată, realizările acestora și rolul lor în viața Bisericii Ortodoxe Române, dar și evoluția dinamică, plină de împliniri, sub raport edilitar, cultural, educațional și mai ales spiritual, a vieții bi-

51. Adrian Portase, *Proclamarea cinstirii Sfântului Ierarh Atanasie, Patriarhul Constantinopolului în Biserica Ortodoxă Română, Galați, 1-3 mai 2009*, în „Călăuză Ortodoxă”, anul XX, număr special (246) dedicat proclamării cinstirii fântului Ierarh Atanasie Patelarie în Biserica Ortodoxă Română, p. 3-34.

52. Pr. Lucian Petroaia, Adrian Portase, *Înălțarea Episcopiei Dunării de Jos la rang de Arhiepiscopie și ridicarea Preasfințitului Părinte Casian la demnitatea de arhiepiscop al Dunării de Jos*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 10”, p. 77-136; Adrian Portase, *Sărbătoare pentru Dunărea de Jos*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XX, nr. 250-251, septembrie-octombrie 2009, p. 10-24.

sericești din timpul păstoririi Preasfințitului Episcop dr. Casian Crăciun.

Cu acest prilej au fost aduse spre cinstire, de la mănăstirea Cocoș din județul Tulcea, moaștele Sfinților Mucenici de la Niculițel, Atal, Zotic, Camasie și Filip.

Manifestările prilejuite de ridicarea la rangul de Arhiepiscopie a Eparhiei Dunării de Jos s-au încheiat la Așezământul eparhial „Sfântul Mucenic Pantelimon“ din stațiunea Lacu-Sărat, Brăila, unde s-a desfășurat Simpozionul „Creștinismul românesc și organizarea bisericească în secolele XIII-XIV. Știri și interpretări noi“, organizat de Comisia Română de Istorie și Studiu al Creștinismului în zilele de 28-29 septembrie⁵³ la inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel.

Patrimoniul sacru al Arhiepiscopiei Dunării de Jos s-a îmbogățit în luna noiembrie a anului 2009 cu o părticică din moaștele Sfântului Ierarh Nicolae, ocrotitorul Catedralei Arhiepiscopale din Galați și al municipiului Brăila. Aducerea acestei sfinte părțicele din moaștele Sfântului Ierarh Nicolae la catedrala din Galați pe care o ocrotește a fost posibilă prin bunăvoința Preafericitului Patriarh Daniel care, la sărbătoarea Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștilor, a binecuvântat ca o părticică din mâna dreaptă a Sfântului Ierarh Nicolae, primită pe la 1599 de Voievodul Mihai Viteazul din partea cardinalului de Bari prin mâna unui pelerin român în semn de recunoștință pentru rezistența în fața turcilor, și depusă de acesta în biserica „Sfântul Gheorghe“ – Nou, unde se păstrează până astăzi, să fie dăruită Eparhiei Dunării de Jos.

La 27 noiembrie 2009, într-o zi de vineri, racla nouă în care a fost așezată părticica din moaștele Sfântului Ierarh Nicolae era adusă de la București și oferită spre cinstire credincioșilor din Brăila, la biserica „Sfinții Arhangheli“, pentru scurt timp, pentru ca în după-amiaza aceleiași zile Sfântul Ierarh Nicolae să fie primit cu toată dragostea, cinstea și credința de clerul, monahii și credincioșii din Galați și purtat în pelerinaj pe Calea Domnească, devenită Calea Sfinților, până la Ca-

53. Pr. Lucian Petroaia, pr. Cristian Gagu, *Lucrările Comisiei Române de Istorie și Studiu al Creștinismului: Creștinismul românesc și organizarea bisericească în secolele XIII-XIV. Știri și interpretări noi*, în „Călăuză ortodoxă“, nr. 250-251, p. 27-31.

tedrala Arhiepiscopală pe care o ocrotește, unde a fost întâmpinat de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun⁵⁴.

După Sfântul Ierarh Nicolae, un alt Sfânt Ierarh, participant la sinodul I ecumenic de la Niceea din anul 325, a fost rânduit de Dumnezeu să fie pelerin în de acum tradiționalul pelerinaj „Călători pe cărările sfinților“ ce se desfășoară la Galați, pe Strada Domnească, de la biserica „Vovidenia“ și Universitate până la Catedrală, la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, anume Sfântul Ierarh Spiridon.

Moaștele Sfântului Ierarh Spiridon au sosit la Galați în ziua de 26 noiembrie 2011, aduse de o delegație a Mitropoliei de Corfu și Paxos condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Nectarie, spre bucuria și folosul duhovnicesc al credincioșilor de la Dunărea de Jos, fiind primite cu toată cinstea, cu tămâie, rugăciuni și cântări duhovnicești⁵⁵.

Aducerea sfintelor moaște ale Sfântului Ierarh Spiridon, ca și cele ale Sfântului Apostol Andrei, în pelerinaj în România dă mărturie despre prestigiul de care se bucură Preafericitul Patriarh Daniel, precum și Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun în rândul membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei, știut fiind faptul că moaștele Sfântului Apostol Andrei și ale Sfântului Spiridon sunt cel mai de preț tezaur al acestei Biserici și că nu pot părăsi teritoriul eparhiilor în care se află fără acordul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei.

A doua zi, după Sfânta Liturghie săvârșită sub protia Preafericitului Patriarh Daniel de un sobor de nu mai puțin de paisprezece ierarhi, a urmat un alt moment înălțător, academic de data aceasta, dar desfășurat sub Pantocrator. Senatul Universității „Dunărea de Jos“ din Galați, la propunerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, a acordat Preafericitului Părinte Patriarh Daniel titlul de „Doctor Honoris Causa“, ca recunoaștere și apreciere a contribuției sale la creșterea prestigiului învățământului teologic ortodox româ-

54. Alexandru Briciu, *Moaștele Sfântului Ierarh Nicolae la Dunărea de Jos*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XX, nr. 252-253, noiembrie-decembrie 2009, p. 23-24.

55. Pr. Adrian Portase, *Aducerea moaștelor Sfântului Ierarh Spiridon în Arhiepiscopia Dunării de Jos*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 12“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2012, p. 131-140; Idem, *Sfântul Ierarh Spiridon a venit la Galați*, în „Călăuză ortodoxă“, anul XXI, nr. 276-277, noiembrie-decembrie 2011, p. 7-11.

nesc, la susținerea cercetării teologice, la întemeierea de instituții de învățământ teologic și la promovarea dialogului între teologie, cultură, știință și artă.

S-a împlinit astfel, după cum sintetiza Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Dr. Casian Crăciun, „un act de credință și cultură sub Pantocrator”⁵⁶.

Pelerinajul „Călători pe cărările sfinților” a consemnat o nouă manifestare la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei din anul 2012, desemnat a fi „Anul omagial al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor”, prilej cu care Înaltpreasfințitul Mitropolit Dionisie de Corint, aflat pentru a treia oară la Galați, a adus spre venerare sfintele moaște ale Sfântului Cuvios Patapie iar preotul Gheorghe Oprea de la Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” a Institutului Național de Endocrinologie „C. I. Parhon” din București a adus la Galați, din încredințarea și cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel, sfintele moaște ale Sfântului Luca, Arhiepiscopul Crimeii. Procesiunea, impresionantă ca de fiecare dată, a purtat sfintele odoare din fața Universității până pe esplanada din fața Catedralei, unde acestea au fost așezate într-un baldachin spre a fi cinstite de credincioși, alături de cele ale Sfântului Apostol Andrei⁵⁷.

Un pelerinaj asemănător s-a desfășurat, ca și în anii precedenți de altfel, și la Brăila, în deschiderea sărbătorii Sfântului Ierarh Nicolae, cu sfintele moaște ale Sfântului Apostol Andrei, ale Sfinților Ierarhi Nicolae și Nectarie Taumaturgul.

Asemeni anilor care l-au precedat, și anul 2013 a fost unul al bucuriilor și al trăirilor duhovnicești născute din întâlnirea creștinilor de la Dunărea de Jos cu Sfinții pelerini, „Călători pe cărările sfinților”, care au binecuvântat această Eparhie.

Mai întâi, la 25 august au fost aduse spre venerare sfintele moaște ale Sfinților Părinți Ioachim și Ana și o părticică din lemnul Sfintei

56. † Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, *Act de credință și de cultură sub Pantocrator*, în „Biserică. Misiune. Slujire. 12”, p. 176-179; Pr. Lucian Petroaia, *Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, oaspetele Sfântului Andrei și al Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, în „Călăuză ortodoxă”, nr. 276-277, p. 12-20; retipărit în „Biserică. Misiune. Slujire. 12”, p. 141-154.

57. *Douăzeci de ani cu Sfântul Apostol Andrei în Cetatea Galaților*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XXII, nr. 288-289, noiembrie-decembrie 2012, p. 10-18.

Cruci de o delegație a Bisericii Ortodoxe din Cipru, condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Isaia de Tamassos și Orinis. Sfintele moaște au fost întâmpinate de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, înconjurat de slujitorii sfințelor altare și de o mare mulțime de credincioși în fața Catedralei „Nașterea Domnului” din Brăila, unde au rămas spre cinstire până la doua zi, la prânz. De la Brăila sfintele moaște au fost aduse la biserica „Sfânta Ana” din Galați, unde au fostenerate timp de două zile⁵⁸.

În „Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena”, cinstirea Sfântului Apostol Andrei la Galați a prilejuit, în duhul îndătinătei tradiții a comuniunii sfinților la Dunărea de Jos, spre bucuria duhovnicească și întărirea în credință a credincioșilor, procesiunea „Călători pe cărările sfinților” cu sfintele moaște ale Sfinților Împărați, aduse de la Catedrala Patriarhală din București, din încredințarea și cu binecuvântarea Preafericitului Patriarh Daniel, de o delegație condusă de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Calinic al Argeșului și Muscelului⁵⁹.

Pe lângă bucuria întâlnirii cu sfinții, anul 2013 a consemnat o nouă împlinire, a unui proiect de suflet a chiriarhului Eparhiei Dunării de Jos, pentru care a depus eforturi susținute și îndelungate, reușind să depășească, cu ajutorul autorităților locale și județene din Brăila, al Ministerului Culturii, prin Institutul Național al Patrimoniului, al dlui. prof.dr.Ionel Câdea, directorul Muzeului de Istorie „Carol I” al Brăilei, al constructorilor, piedici ce păreau insurmontabile din multe puncte de vedere. Așadar, la 30 mai a avut loc recepția lucrărilor la biserica voievodală a Mănăstirii Măxineni, ridicată de Domnitorul Matei Basarab la începutul secolului al XVII-lea, la confluența râurilor Buzău și Siret, după ample lucrări de consolidare și restaurare a bisericii aflate în ruină, începute în anul 2007⁶⁰.

58. *Rugăciuni către Ocrotitorii cerești ai familiilor*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XXIII, nr. 297, august 2013, p. 5-8.

59. *Aducerea moaștelor Sfinților Împărați Constantin și Elena la Galați: „Călători pe cărările sfinților”*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XXIII, nr. 300-301, noiembrie-decembrie 2013, p. 7-8.

60. *Mănăstirea Măxineni – patrimoniu reînviat*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XXIII, nr. 296, iulie 2013, p. 10-11.

În paralel cu proiectul desfășurat la Mănăstirea Măxineni, în Galați s-a desfășurat un altul, la fel de important, atât din punct de vedere bisericesc-patrimonial, cât și istoric și cultural, ce a constat în consolidarea și restaurarea fostului Palat Episcopal, reintrat în patrimoniul Eparhiei în anul 2004.

Lucrările, efectuate între anii 2012-2014 cu fonduri europene, au fost finalizate la începutul lunii noiembrie, astfel încât inaugurarea acestui monument istoric, consolidat și restaurat, amenajat și modernizat pentru a funcționa ca muzeu, s-a săvârșit în chip fericit în cadrul zilelor dedicate cinstirii Sfântului Apostol Andrei, la data de 27 noiembrie.

Evenimentul, a fost onorat de însuși Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Patriarh Daniel, care a sfințit Capela cu hramul „Întâmpinarea Domnului și Sfințirii Martiri Brâncoveni” și a binecuvântat lucrările realizate la acest obiectiv, inaugurând „Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos” pe care-l găzduiește. Cu acest prilej, din inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, a fost publicat un album-document, intitulat „Palatul Episcopal – Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității de la Dunărea de Jos”⁶¹, martor al transformărilor prin care a trecut Palatul Episcopal de la momentul începerii lucrărilor de reabilitare și până la cel al încheierii lor.

Acest eveniment cu importante semnificații istorice și culturale a fost prefațat de un altul, duhovnicesc și aghiografic, desfășurat în ziua precedentă, când a avut loc tradiționala procesiune „Călători pe cărările sfinților”, fiind aduse spre cinstire sfintele moaște ale Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu. Pelerinajul moaștelor Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu a încheiat și încununat la Galați anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni, prilejuit de trecerea a trei secole de la moartea mucenicească a voievodului valah și a fiilor săi la Istanbul, la 14 august 1714.

Pelerinajul sfințelor moaște ale Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu la Galați nu doar a strâns în jurul raclei mii de credin-

61. *Palatul Episcopal – Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității de la Dunărea de Jos*, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2014.

cioși dornici de a se împărtăși din harul Sfântului Duh revărsat prin mijlocirea sfinților, dar i-a făcut părtași, peste timp, pe toți cei care au participat la acest eveniment, la o pagină sfântă și pilduitoare din istoria neamului, făcându-i să se simtă bucuroși că sunt creștini ortodocși și mândri că sunt români.

Reiterarea acestor evenimente bisericești, spirituale, culturale, cu amintirea personalităților care le-au provocat, este, desigur, limitativă în comparație cu multitudinea evenimentelor petrecute în cei 25 de ani de păstorire ai Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Casian Crăciun la Dunărea de Jos - hirotoniri de diaconi și preoți, resfințiri sau sfințiri de noi biserici, simpozioane academice, manifestări culturale și multe altele.

Acestea însă, prin amploarea lor, prin impactul și consecințele avute asupra vieții bisericești de la Dunărea de Jos în ansamblul ei, prin reverberațiile și ecourile pricinuite în Eparhie, în țară și peste hotare sunt cele care dau cea mai elocventă mărturie asupra slujirii jertfelnice - misionare, culturale, filantropice, patrimoniale - cu timp și fără timp, a Bisericii și a Eparhiei, de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun.

Totodată, ele pun în lumină personalitatea bisericească a chiriarhului de la Dunărea de Jos, amplitudinea și profunzimea relațiilor ecumenice cultivate cu Apusul Europei - Paris, Viena, Padova, Strasbourg, fundamentate pe comuniunea sfinților, a legăturilor duhovnicești filiale sau frățești, după caz, cu ierarhi din lumea ortodoxă, începând cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I care a vizitat Galațiul în două rânduri, și care continuă să adreseze mesaje în fiecare an la sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, prin scrisoare sau reprezentanți desemnați să participe la zilele Galațiului, continuând cu Patrasul, cu Veria, cu Harkovul, și cu alte centre ale ortodoxiei, pe de o parte, și, pe de alta, darul său de a cultiva aceste relații.

Darul ierarhului de la Dunărea de Jos de a strânge în jurul său colaboratori de valoare, fie ei din rândul clerului, fie din rândul oamenilor de cultură, al intelectualilor ori al factorilor de decizie de la nivel local sau central, observat și de Preasfințitul Calinic al Argeșului și Muscelului, care afirma, într-o anumită ocazie, „E o calitate să ai disponibilitatea și delicatețea să vezi, să prețuiești oamenii cu care

lucrezi⁶², a avut un rol esențial în multe împliniri edilitare, culturale, patrimoniale, de importanță capitală pentru viața bisericească din Eparhie. Acești oameni, coagulați de ierarhul Dunării de Jos în jurul său, au fost fermentul care a mijlocit și a ajutat la transpunerea în fapt a proiectelor inițiate de acesta.

De asemenea, toate aceste evenimente pun în lumină și latura spiritual-culturală a ierarhului Dunării de Jos, ele fiind pregătite și prefăcute, însoțite și urmate de manifestări culturale, fie ele simpozioane, conferințe, seri duhovnicești, vernisări de expoziții ori lansări de carte.

Foarte bine sintetizează activitatea pastoral-misionară și cea culturală a Arhiepiscopului Dunării de Jos directorul Muzeului de Istorie „Carol I” al Brăilei, prof. univ. dr. Ionel Căndea, care, referindu-se la Înaltpreasfințitul Arhiepiscop dr. Casian Crăciun, sublinia faptul că „nu există astăzi, în tot cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române, o eparhie de dinamismul întru înnoirea sfintelor lăcașe așa cum se întâmplă aici, la Dunărea de Jos”, și continua, spunând, „Preasfinția Sa, Episcopul Dunării de Jos este nu numai chivernisitor al lucrărilor bisericești, ci și iubitor de Domnul, către care ne cheamă pe noi toți. Ceea ce vreau să relev aici, adaugă autorul citat, este și dimensiunea sa duhovnicească din care izvorăște și cea cărturărească, adică harul pentru cuvântul rostit sau așternut pe hârtie... Deschiderea Preasfinției Sale spre cultură nu este decât o firească prelungire a cultului, pe care o face însă cu tot atâta dăruire și credință⁶³.

Așadar, această bogăție a roadelor chivernisite întru propășirea Bisericii în cei 25 de ani de slujire ca ierarh la Dunărea de Jos este cel mai frumos, mai potrivit și mai sincer panegiric ce se poate aduce Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Casian Crăciun la moment aniversar, dimpreună cu dorirea: „Ani mulți și binecuvântați în slujirea Mântuitorului Iisus Hristos, a Bisericii Sale și a poporului Său dreptcredincios, Înaltpreasfințite Părinte!”

62. Violeta Ionescu, *Duminica Ortodoxiei și Sf. Ioan Casian Străromânul – dascăl al Bisericii Universale*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XIV, nr. 183, februarie 2004, p. 11.

63. Prof. univ. dr. Ionel Căndea, *Slujire și responsabilitate pastorală*, în „Călăuză ortodoxă”, anul XVII, nr. 207-208, februarie-martie 2006, p. 11.